

در انتهای جهان درختی هست

هفت‌ناوردها

بابک روشنی نژاد

-فهرست-

- **ایادداشت** ■ ۱۰۰
- **هفتاورد نخست / شهر آشوب** ■ ۱۰۱
- **هفتاورد دوم / در انتهای جهان درختی هست** ■ ۱۰۶
- **هفتاورد سوم / رساله‌ی گمشده** ■ ۱۱۹
- **هفتاورد چهارم / روین** ■ ۱۶۷
- **اردیبهشت** ■ ۲۲۳

یادداشت

همیشه چیزی ناگفته می‌ماند. و نه تنها یکی که معلوم باشد و از خاطر رفته. که افرون بر آن و بسیار و نامعلوم و به خاطر نیامده. و این به سبب سرشت ناقام متن و جُداسری آن در تکین از چارچوب‌ها و الگوهای تحمیلی است. نقش میانجی‌گر هیچ درآمد و پیش گفتاری هم نمی‌تواند نابستندگی متن را پنهان کند و گستاخ را به هم آورد. و من دست بر قضا همواره گمان کرده‌ام که ایده‌های ادبی در میانه‌ی دیالکنیک دلالت‌گری و تخطی از دلالت متولد می‌شوند و شکل می‌گیرند.

پس اشاره‌ی من نه به قصد تعیین جناحی معین در استراتژی خواندن، که بیشتر برای پیش‌گیری از سوءتفاهم‌هایی پیشه‌ورانه و کاری است. پس تنها اشاره‌ی می‌کنم به این که آنچه می‌خواهد متنی ساختگی است و جُز چند مورد، همچون درخت واک و شهرزاد و چندی دیگر که آن‌ها هم بنابه اقتضایات قصه تغییراتی کرده‌اند و نیز چند نام که جُواشتراک لفظی ربطی با نقش ادبی خود در متن‌های پیشین ندارند، باقی آنچه هست نه بستگی تاریخی و جغرافیایی معینی دارد و نه ربط و پیوند ادبی روشن با متن کهن. از جنبه‌ی تماثیک ازترم *ressentiment* که کسانی چون فریدریش نیچه و ماکس شلرو آلبر کامو و دیگران از آن بسیار گفته‌اند سخن به میان آمده است. هر چند که آن هم اختلافاتی آشکار با ترمینولوژی فلسفی نیچه دارد.

دیگر آن که برای نوشتن قصه‌ها ناگزیر به ساختن شکلی بودم که بتواند روند آن‌ها را چنان که بایسته است پیش ببرد. این شکل را که در هفت پاره به هم آورده‌ام هفتاوردها نامیده‌ام و براین گمان‌ام که به سبب ویژگی‌های شکلی از گونه‌هایی چون قصه به معنای قدیم و داستان به معنای امروز آن تاحدی فاصله دارد.

و همین. امید آن دارم که با این توضیحات توانسته باشم از سوءتفاهم‌ها بکاهم، هر چند در سپهر فرهنگی ما که بسیاری چیزها از اساس بر سوءتفاهم‌ها استوارند خیلی هم نباید امیدوار به چنین توضیحاتی بود.

بابک روشنی نژاد
بهار ۱۳۹۴

هفتاوردنخست

شهرآشوب